

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

пл. „Св. Неделя“ № 5, София 1000
тел.: (+359 2) 9301 273
факс: (+359 2) 981 1833

www.mh.government.bg

БАЛНЕОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 3
от ..... 14.02. 2014 г.

Тази балнеологична оценка удостоверява, че минералната вода, добита от водовземно съоръжение

„сондаж № 1 хг”

находище на минерална вода „Сандански“, гр. Сандански, община Сандански, област Благоевград има следните:

А. Геоложки и хидроложки характеристики:

Местоположение

Находище на минерални води „Сандански” се намира в централната част на Санданската котловина, в североизточния край на гр. Сандански. Сондаж № 1хг е разположен в градската градина на левия бряг на р. Санданска Бистрица.

Формираща среда на минералната вода

Формираща среда на минералната вода са плиоценските седименти на Санданската котловина. Плиоценските седименти образуват мощен седиментен комплекс, представен предимно от пясъчници и конгломерати и имат дебелина над 1 000 м (в самото находище).

Находището представлява хидротермална система от пукнатинни води в дълбоките и разломени зони на гнайсовия магматичен комплекс и неогенските седименти.

Подхранване на находището

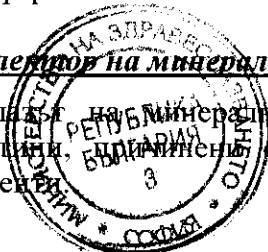
Зоната на подхранване на находище „Сандански“ се намира във високите части на Пирин, разположени североизточно от гр. Сандански.

Зоната на дрениране е единствената сигурна локация и се намира в североизточната част на гр. Сандански, в близост до р. Санданска Бистрица.

Минералната вода е с инфилтрационен произход. Подхранването се осъществява за сметка на атмосферните валежи.

Колектор на минералната вода

Излизането на минералната вода в находище „Сандански“ се осъществява по тектонски пукнатини, припаднали от разседи, които освен подложката са засегнали и плиоценските седименти.

Експлоатационни водоизточници на минерална вода в находището

Експлоатационните водоизточници на минерална вода в находището са сондаж № 1 хг, сондаж № 6 и каптиран естествен извор № 8.

Сондаж № 1 хг е прокаран през 1966 г., на кота терен 234,90 м и с дълбочина 1 016,20 м.

Конструкцията му е следната:

- от 0,00 м до 129,20 м - обсаден със стоманена обсадна колона $\varnothing 168$ мм, задтръбно циментирана;
- от 0,00 м до 690,00 м - обсаден със стоманена обсадна колона $\varnothing 127$ мм, задтръбно циментирана, в интервала 250,00 м до 450,00 м обсадната колона е перфорирана;
- от 679,00 м до 870,00 м – филтър $\varnothing 108$ мм;
- от 870,00 м до 1 016,00 м – открит ствол $\varnothing 91$ мм.

Преминатият от сондаж № 1 хг геоложки разрез е следния:

- от 0,00 м до 19,80 м – чакъли, блокаж и едри валуни от гранити, Q;
- от 19,80 м до 60,00 м – пясъчник слабоспоен с алевротова структура, sdN1;
- от 60,00 м до 550,00 м – алтернация от пясъчници и конгломерати с преобладаване на пясъчниците, плиоцен;
- от 550,00 м до 1 016,20 м – алтернация от пясъчници и конгломерати с преобладаване на конгломератите, плиоцен.

Експлоатационни ресурси

Със Заповед № РД-953/27.12.2011 г. на министъра на околната среда и водите са утвърдени експлоатационни ресурси на минерална вода на находище „Сандански“, както следва:

Воден обект	Експлоатационни ресурси от минерални води			Температура T (°C)	Експлоатационни ресурси от хидрогеотермална енергия		
	Q _{гр1} (л/сек)	Q _{гр2} (л/сек)	Q _{гр3} (л/сек)		Q (л/сек)	ΔT (°C)	G _{теп} (кДж/с)
Находище на минерална вода „Сандански“ централната част на Санданската котловина-изключителна държавна собственост	8,68	13,02	-	72-82	8,30 с-1хг	57	1 982,3 с-1хг
					7,30 с-6	66	2 018,7 с-6
					6,10 кеи-8	67	1 712,4 кеи-8
	21,70						

и локалните експлоатационни ресурси на водовземното съоръжение, както следва:

Водовземно съоръжение	Технически възможен дебит на водовземното съоръжение Q (л/сек)	Кота СВН м	Допустимо понижено Задъл м	Допустима дълбочина на водното ниво м	Допустима кота на дивашното водно ниво м	Температура T (°C)
Сондаж № 1 хг	8,30	254,49	9,34	-	245,15	72

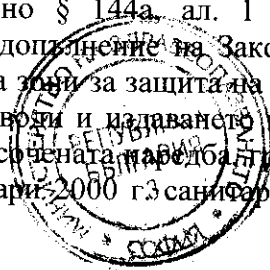
Каптиране

Сондаж № 1 хг е в изграден каптаж, представляващ бетонна шахта с размери 240x380 см, с две камери – суха и измерителна. Каптажът е ограден с ограда указваща пояс I на СОЗ.

Санитарно-охранителна зона

Със Заповед № 6210/30.05.1978 г. на министъра на народното здраве (обн., ДВ, бр. 27 от 1979 г.) са утвърдени зони „А“, „Б“, „С“ за хидрогеоложка и санитарна охрана и охранителен режим.

Съгласно § 144а, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за водите, до приемането на наредбата по чл. 135, т. 6 за определяне на зони за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, и на минералните води и издаването на заповедите за определяне на санитарно-охранителните зони по реда на посочената наредба границите и режимите на средния и външния пояс на учредените преди 28 януари 2000 г. санитарно-охранителни зони на находищата на минерални води не се

прилагат, а границата на най-вътрешния пояс, когато той е предназначен за защита на водовземно съоръжение, се запазва.

Б. Състав:

1. Аниони	mg/l	eq%
F ⁻	6,15	4,756
Cl ⁻	15,96	6,615
SO ₄ ²⁻	135,80	41,535
CO ₃ ²⁻	6,00	2,938
HCO ₃ ⁻	183,05	44,089
HSiO ₃ ⁻	0,35	0,067
NO ₃ ⁻	< 5,00	0,000
NO ₂ ⁻	< 0,05	0,000
Сума:	347,31	~100,00

2. Катиони	mg/l	eq%
NH ₄ ⁺	< 0,05	0,000
Li ⁺	< 0,05	0,000
Na ⁺	154,00	93,966
K ⁺	3,90	1,399
Ca ²⁺	6,61	4,627
Mg ²⁺	< 0,12	0,000
Fe-общо(3+)	0,03	0,008
Mn ²⁺	< 0,01	0,000
Сума:	164,54	~100,00

Сух остатък при 180°C	405 mg/l
Сух остатък при 260°C	384 mg/l
Електропроводимост	670 µS/cm
pH	8,09

H ₂ SiO ₃	88,33 mg/l
Обща минерализация	605 mg/l
Въглероден диоксид	0,0 mg/l
Сулфиди и сероводород	1,18 mg/l
Дебит	8,3 l/s
Температура	76,9 °C

Външен вид: Водата е бистра, безцветна, без утайка, с мирис на сероводород.

3. Микроелементи (mg/l)

Арсен	0,015±0,004
Антимон	< 0,005
Кадмий	< 0,001
Хром	< 0,005
Мед	< 0,05
Никел	< 0,005
Олово	< 0,01

Селен	< 0,01
Живак	< 0,001
Цинк	0,032
Барий	0,049
Бор	0,293

Данните са съгласно Протокол от изпитване № 151 от 08.10.2012 г. на Специализирана лаборатория за анализ на минерални води към „НСБФТР“ ЕАД, гр. София и Протокол от контрол на минерална вода № МВ 1 от 28.09.2012 г. на РЗИ Благоевград

4. Радиологични показатели

Обща α- активност	0,177±0.045 Bq/l
Обща β- активност	< 0,0043 Bq/l
Радий ²²⁶	0,076±0.032 Bq/l

Естествен уран	0,000020±0,000005 mg/l
Обща индикативна доза	0,0156±0,0065 mSv/year

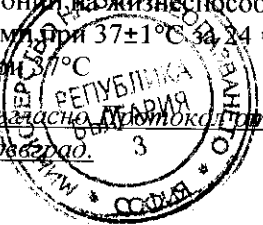
Данните са съгласно Протокол за контрол на радиологичните показатели на вода № W 077a от 21.11.2012 г. и № W 077b от 21.12.2012 г. на Орган за контрол от вид А при НЦРРЗ.

5. Микробиологични показатели

Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 20±2°C за 72 ч.	0 КОЕ/см ³
Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 37±1°C за 24 ч.	0 КОЕ/см ³
Колиформи при 37°C	0/250 см ³

Ешерихия коли при 44 °C	0/250 см ³
Фекални стрептококи (ентерококи)	0/250 см ³
Сульфитредуциращи кластридии	0/50 см ³
Псевдомонас аеругиноза	0/250 см ³

Данните са съгласно Протокол за контрол на води № 674 от 27.09.2012 г. на Орган за контрол от вид А при РЗИ Благоевград.

Заклучение:

Общата минерализация на минералната вода от сондаж № 1 хг, находище на минерална вода „Сандански”, гр. Сандански, област Благоевград е 605 мг/л. Характеризира се като хипертермална, минерализирана, хидрокарбонатно-сулфатна натриева и силициева вода, съдържаща флуорид и без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Съдържанието на изследваните микрокомпоненти и стойностите на радиологичните показатели са в границите на нормите за минерални води. Водата има стабилен физико-химичен състав и свойства и отговаря на изискванията на Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите (ДВ, бр. 79 от 1987 г., посл. изм. бр. 70 от 2004 г.).

В. Свойства:

Лечебно-профилактичните свойства на водата се определят от нейната минерализация, наличието на хидрокарбонатни, сулфатни, натриеви и флуорни йони, както и на метасилициева киселина в колоидно състояние. Питейното балнеолечение с този тип води оказва въздействие основно върху стомашно-чревния тракт, жлъчно-чернодробната и бъбречно-отделителната системи. Водата намалява лекостепенно хиперацидитета на стомашния сок и стимулира кинетиката на жлъчните пътища. Ниската минерализация потенцира диурезата. Наличието на флуор позволява прилагането на минералната вода за кариес профилактика.

При използване за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика (след temperиране до 35-37° С) оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: стомашно-чревни заболявания (хронични гастрити, гастродуоденити, язвена болест, ентероколити и др.); жлъчно-чернодробни заболявания (жлъчно-каменна болест, хронични холецистити, холангити, холангиохепатити, хронични хепатити, дискинезии на жлъчните пътища и др.); бъбречно-урологични заболявания (хронични пиелонефрити, хронични цистити, нефролитиаза, уролитиаза, състояния след литотрипсия и др.); метаболитни заболявания (подагра, затлъстяване, захарен диабет и др.).

Препоръчително е поради наличието на флуор (6,15 мг/л) питейното балнеолечение да бъде провеждано на курсове не по-дълги от 15-20 дни с дозировка не повече от 600 мл/дневно минерална вода.

Използването на минералната вода за питейно-балнеолечение и балнеопрофилактика е по лекарско назначение, при спазването на строго определени методики и дозировки (количество на приетата вода, температура и начин на приемане, продължителност на лечебно-профилактичния курс.

При използване за външно балнеолечение и балнеопрофилактика (след temperиране до 33-35° С) оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: дегенеративни и възпалителни (в ремисия) ставни заболявания (артрозоартрити, спондилартрити, коксартрози, ревматоиден артрит, анкилозиращ спондилартрит и др.); заболявания на периферната нервна система (дископатии, радикулити, плексити, полирадикулоневрити и др.); ортопедични заболявания (за раздвижване при посттравматични и постоперативни състояния); дерматологични заболявания (хронични неспецифични дерматити, псориазис и др.).

Противопоказания за външно балнеолечение: специфични заболявания; инфекциозни заболявания; заболявания в активен стадий и декомпенсирана функция на органи и системи; онкологични заболявания; ХИБС - ритъмни нарушения; епилепсия.

Минералната вода може да бъде използвана за хигиенни и спортно-рекреативни цели след съответно temperиране.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВНОСТТА И РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Д-Р ТАНИЯ АНДРЕЕВА
Заместник-министър:
Заповед за заместване №РД-15-54/19.09.2019